

Л. І. Бровко,

*к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

ORCID ID: 0000-0003-2577-0741

М. С. Попенко,

*здобувач першого рівня вищої освіти за спеціальністю "Фінанси, банківська справа
та страхування", Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

ORCID ID: 0000-0002-9928-831X

О. В. Черенович,

*здобувач другого рівня вищої освіти за спеціальністю "Фінанси, банківська справа
та страхування", Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

ORCID ID: 0000-0001-5723-1705

DOI: 10.32702/2306-6806.2022.1.88

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

L. Brovko,

*PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Finance,
Banking and Insurance, Dnipro State Agrarian and Economic University*

M. Popenko,

*Applicant for higher education specialty Finance, Banking and Insurance,
Dnipro State Agrarian and Economic University*

O. Cherenovych,

*Applicant for higher education specialty Finance, Banking and Insurance,
Dnipro State Agrarian and Economic University*

FINANCIAL SUPPORT OF FORMATION OF CURRENT ASSETS OF AGRICULTURAL ENTERPRISE

Статтю присвячено фінансовому забезпеченню формування оборотних активів сільськогосподарського підприємства. Розкрито таке поняття, як "оборотні активи". Визначено склад оборотних активів, їхню структуру. Охарактеризовано власні джерела формування оборотних активів, сутність та методи нормування товарних запасів. Також у статті розглянуто склад власного капіталу та джерела його формування. Нестача коштів для формування оборотних активів може призвести до збоїв у виробництві чи поставок сировини та продукції, у гіршому ж випадку — до банкрутства підприємства. Розмір активів підприємства залежить від обсягу фінансових ресурсів, які воно має. Структура покриття активів за джерелами формування прямо впливають на фінансовий стан підприємства. Оптимізація сформованих активів, завдяки певній структурі фінансових ресурсів, допомагає підприємству продовжувати діяльність, підтримувати достатню платоспроможність, мати певний резерв коштів для швидкого реагування в незапланованих обставинах раптової необхідності погасити борги.

Авторами досліджено позикові джерела формування оборотних активів товаровиробників, роль кредиту в формуванні оборотних активів. Наведено основні проблеми, що впливають на формування позикових джерел формування оборотних активів та державну кредитну програму "Доступні кредити 5—7—9%". Також у статті розглянуто світову практику методик аналізу кредитоспроможності позичальника.

The article is devoted to the topic of financial support for the formation of current assets of agricultural enterprises. The concept of "current assets" is revealed. The composition of current assets, their structure and sources of formation are determined. Methods of rationing of commodity stocks are characterized. The state credit program "Available loans 5—7—9%" is described. The article also considers the world practice of methods of analysis of the borrower's creditworthiness.

The main purpose of any business is its stable operation and profit maximization. Current assets directly affect the change of all indicators of the enterprise, so their management policy is extremely important. The relevance of this topic is due to the problem of working capital management, their efficiency of formation, regulation and use, because in the end, the financial stability of the enterprise depends on it. Lack of these funds can lead to disruptions in the production or supply of raw materials and products, in the worst case — to the bankruptcy of the enterprise. The size of the company's assets depends on the amount of financial resources it has. The structure of coverage of assets by sources of formation directly affect the financial condition of the enterprise. Optimization of the formed assets, thanks to a certain structure of financial resources, helps the company to continue operations, maintain sufficient solvency, have a certain reserve of funds to respond quickly in unplanned circumstances of sudden need to repay debts.

Working capital of an agricultural enterprise is the driving force of the entire production process and significantly affects changes in its activities. The volume of production and cost of production, productivity mainly depend not only on the need for current assets, but also on the efficiency of various structural elements that affect the financial performance of producers. Therefore, the effective use of current assets requires a rational and sound policy, which is focused on measures to improve the efficiency of their use. Such a policy creates the conditions necessary for successful financial and production activities.

Ключові слова: оборотні активи, фінансування, власний оборотний капітал, нормування запасів, кредитування.

Key words: current assets, financing, working capital, rationing of stocks, lending.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Розмір активів підприємства залежить від обсягу фінансових ресурсів, які воно має. Структура покриття активів за джерелами формування прямо впливають на фінансовий стан підприємства. Оптимізація сформованих активів, завдяки певній структурі фінансових ресурсів, допомагає підприємству продовжувати діяльність, підтримувати достатню платоспроможність, мати певний резерв коштів для швидкого реагування в незапланованих обставинах раптової необхідності погасити борги.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Теоретико-методичні основи формування та використання оборотних коштів викладені у працях таких вітчизняних та зарубіжних економістів: Бланк І.А., Галіч О.А., Давидова Л.В., Кірейцев Г.Г., Олійник О.В., Саблук П.Т., Стоянова Е.С., Брігхем Є., Мертон Р., Холт Р.Н., Шумпетер Й. та багато інших. Серед сучасних вчених проблеми, пов'язані з визначенням сутності, класифікації, формуванням та управлінням оборотними активами вивчають вітчизняні й зарубіжні вчені: Балабанов І.Т., Бикова Е.В., Брейлі Р., Брігхем Є.Ф., Ван Хорн Дж.К., Гриньова В.М., Гридчина М.В., Етрілл П., Клименко О.В., Круш П.В., Коюда В.О., Крейнина М.Н., Коваленко Л.О., Ковалев В.В., Майерс С., Марич П.М., Онисько С.М., Подвігіна В.І., Ремньова Л.М., Скоун Т., Стоянова Е.С., Череп А.В., Швиданенко Г.О., Шевчук Н.В., та ін.

МЕТА СТАТТІ

Мета статті — аналіз ефективного формування та використання оборотних активів підприємства.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Діяльність суб'єктів господарювання щодо створення та реалізації продукції здійснюється в процесі об'єднання основних виробничих фондів, оборотних фондів і самої праці. Безперервність виробничо-комерційної діяльності вимагає постійних інвестицій у ці елементи з метою досягнення їх розширеного відтворення. На відміну від основних фондів, оборотні фонди витрачаються у виробничому циклі, а їхня вартість повністю переноситься на собівартість виготовленої продукції. Тому деякі з них надходять у створений продукт у матеріальній формі і набувають форми товарів, якими будуть користуватися споживачі. Решта також повністю використовується в процесі виробництва, але споживана вартість втрачається, і об'єкти у речовій формі в продукт праці більше не входять (наприклад, паливо) [6].

Система фінансування оборотних активів повинна забезпечити в процесі фінансово-господарської діяльності підприємства своєчасне і повне задоволення його потреби в оборотних активах.

Оборотні активи — гроші та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи використання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу [1].

Оборотні активи складаються з: запасів, поточних біологічних активів, дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, дебіторської заборгованості за розрахунками (за виданими авансами, з бюджетом, у тому числі з податку на прибуток), іншої поточної дебіторської заборгованості, поточних фінансо-

вих інвестицій, грошей та їх еквівалентів, витрат майбутніх періодів, інших оборотних активів.

У виробничій сфері оборотні активи авансуються в оборотні виробничі фонди і фонди обігу.

До виробничих фондів належать:

- сировина;
- основні й допоміжні матеріали;
- напівфабрикати;
- паливо;
- тара;
- запасні частини для ремонтів;
- малоцінні і швидкозношувані предмети;
- незавершене виробництво;
- напівфабрикати власного виготовлення;
- витрати майбутніх періодів.

Фонди обігу — це залишки готової продукції на складі підприємств, відвантажені, але не оплачені покупцями товари, залишки коштів підприємств на поточному рахунку в банку, касі, у розрахунках, у дебіторській заборгованості, а також укладені в короткострокові цінні папери.

До фондів обігу належать:

- готова продукція на складах підприємства;
- готова продукція, яка відвантажена і перебуває в дорозі;
- грошові кошти на розрахунках та інших рахунках;
- грошові кошти у незавершених розрахунках
- дебіторська заборгованість;
- готівка в касі.

Оборотні активи на підприємстві формуються за рахунок коштів бюджетів різних рівнів, засновників, пайових внесків членів колективу, внесків іноземних учасників, виручки від реалізації цінних паперів та акцій і т. п. Ці ресурси становлять початковий оборотний капітал. За наявності дефіциту кредити банку та інші позики можуть бути використані для формування оборотних активів підприємств.

Джерела формування оборотних коштів поділяються на власні та позичені. Вони відображаються в пасиві бухгалтерського балансу підприємства.

Мінімальну потребу підприємства в оборотних коштах покривають за рахунок власних джерел. Підприємства, що вводяться в дію, формують оборотні кошти за рахунок коштів статутних фондів. На вже чинних підприємствах власними джерелами фінансування оборотних коштів є прибуток, що залишається в розпорядженні підприємства, надходження від емісії цінних паперів, а також прирівняні до власних оборотних коштів сталі пасиви.

Серед джерел утворення оборотних коштів власний капітал підприємства розподіляється переважно у вигляді таких елементів:

- статутний капітал (пайові внески членів-засновників, капітал іноземних учасників, надходження від випуску цінних паперів);
- утримання від прибутку;
- цільове фінансування та цільові надходження (з бюджету, відомчих та міжвідомчих позабюджетних фондів);
- приріст сталих пасивів (мінімальна заборгованість із заробітної плати працівникам, відрахування на обов'язкове пенсійне страхування, на соціальне страхування, резерв майбутніх платежів, авансування покупців) [5].

Не менш важливим джерелом поповнення оборотних коштів є вільний залишок амортизаційних відрахувань. Хоча безпосередньою метою амортизації є фінансування відтворення основного капіталу, процес накопичення суми, необхідної для капітальних вкладень, є тривалим. У цей період можна тимчасово використовувати амортизацію як джерело поповнення оборотних коштів.

Сталі пасиви — це спеціальні фонди, які завдяки впровадженню системи грошових розрахунків про-

довжують існувати в господарському циклі підприємства, але йому не належать. До використання за призначенням вони є джерелом оборотних коштів у мінімальному залишку. Прикладами сталих пасивів є мінімальна (стабільна) заборгованість із заробітної плати працівникам, загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, соціальне страхування, резерви майбутніх платежів та авансові платежі клієнтам (замовникам).

Під нормуванням оборотних коштів розуміється процес визначення економічно обґрунтованого споживання підприємством оборотних коштів. До нормованих оборотних коштів відносять оборотні виробничі фонди й готову до реалізації продукцію [8].

Норматив оборотних коштів — це планова величина коштів, яка необхідна підприємству для його виробничої діяльності. Загальний норматив оборотних коштів або сукупність в оборотних коштах підприємства визначається як сума нормативів, розрахованих по окремих елементах оборотних коштів.

Норма запасу — це розрахункова величина мінімальної кількості матеріальних ресурсів, яка необхідна підприємству для забезпечення безперебійного виробництва продукції або реалізації товарів [2].

У методі нормування товарно-матеріальних цінностей з метою управління ними є два основні завдання: — визначити розмір необхідного запасу, тобто його норму;

— створити систему контролю фактичного розміру запасу та вчасно його поповнити відповідно до встановленої норми.

Для визначення норм товарних запасів використовують три групи методів: техніко-економічних розрахунків, економіко-математичні та евристичні методи [4].

Найбільш поширеним є метод техніко-економічного розрахунку. Його суть полягає в тому, щоб розділити загальний запас на різні групи в залежності від використання, наприклад, номенклатурні позиції. Далі розраховуємо страхові, поточні та сезонні запаси окремо для обраної групи, і кожну групу можна розділити на деякі елементи. Цей техніко-економічний метод розрахунку дозволяє точно визначити кількість необхідних товарно-матеріальних цінностей, але він дуже трудомісткий.

Економіко-математичні методи. Попит на товари чи продукцію найлегше виразити як випадковий процес, який можна описати за допомогою методу математичної статистики для визначення характеристик випадкового розширення (гістограми). Іншим найпростішим економіко-математичним методом визначення розміру запасу є екстраполяція (згладжування), який дозволяє перенести темпи накопичення запасів у минулому на майбутнє.

Евристичний метод передбачає використання досвіду спеціалістів. Вони вивчають звітність за попередні періоди, аналізують ринок і визначають мінімальний необхідний запас, який переважно базується на суб'єктивному розумінні тенденцій попиту. Експертом може виступати працівник підприємства, який постійно вирішує проблему нормування запасів. Метод, який у цьому випадку використовується для розв'язання задачі (з евристичної групи), називається дослідно-статистичним

У разі якщо поставлене завдання в галузі управління запасами є досить складним, може використовуватися досвід не одного, а декількох фахівців. Аналізуючи потім за спеціальним алгоритмом їхні суб'єктивні оцінки ситуації і пропонувані рішення, можна одержати досить гарний результат, який мало чим відрізняється від оптимального.

В умовах нестабільності цін та інфляційних процесів, сільськогосподарські підприємства мають більше виробничих запасів, ніж це потребує мінімальна потреба. Для фінансування понаднормових запасів або оборотних активів підприємство залучає різні додаткові ресурси.

До додатково залучених належать кошти інших кредиторів, які надають підприємствам векселі чи інші боргові зобов'язання на строк до одного року під певну (узгоджену) процентну ставку. Підприємство видає кредиторів векселі до моменту його погашення, продовжує використовувати кошти, які фактично належать кредиторам, тим самим відстрочуючи платіж.

Так само комерційний кредит використовується підприємствами через відсутність джерела коштів для покупця (споживача) та неможливості розрахуватися з постачальником. Постачальник погоджується на надання відстрочки платежу за ту продукцію, що поставляється, і від споживача або ж підприємства замість грошей одержує вексель або інше боргове зобов'язання. Використання комерційного кредиту спрощує реалізацію товарів, прискорює обертання оборотних коштів, знижує попит на кредитні та валютні ресурси.

Кредиторську заборгованість також відносять до додатково залучених джерел оборотних коштів. Це короткострокові зобов'язання підприємства, які виникають через: розрахунки з бюджетом; розрахункові документи, за якими не настав строк сплати та не вчасно здійснено оплату; невідфактуровані поставки-розрахунки взаємних вимог, векселі, строки платежу яких не настали та які не сплачено в строк; короткострокові позики. Кредиторська заборгованість є допустимою в тому випадку, коли порядок терміну сплати розрахункових документів не порушено. Також при кредиторській заборгованості постачальникам залучення коштів відбувається у товарній формі на відміну від банківського кредиту, який виступає у грошовій формі.

Також до позичених джерел формування оборотних засобів відносять в основному короткострокові кредити і позики. Передусім це банківські і комерційні кредити, позики. Як правило, вони покривають тимчасову, додаткову потребу в ресурсах. Основні напрями залучення кредитів для формування оборотних засобів: кредитування сезонних запасів сировини, матеріалів і витрат; тимчасовий дефіцит власних оборотних засобів.

Державна кредитна програма "Доступні кредити 5—7-9%" запроваджена за ініціативи Президента України та Прем'єр-міністра України, метою якої є спрощення доступу мікро та малого бізнесу до банківського кредитування. Завданням програми є посилення конкурентоспроможності українського мікро та малого бізнесу, створення нових робочих місць, повернення трудових мігрантів. За попередніми розрахунками програма сприятиме створенню понад 90 тис. нових робочих місць [3].

У рамках програми діють три відсоткові ставки (залежно від дати створення бізнесу та його розміру (річного обороту): 5% річних — якщо виручка до 25 млн грн і створено не менше 2 робочих місць протягом першого кварталу; 7% річних — для бізнесу з виручкою до 25 млн грн; 9% річних — для бізнесу з доходом до 50 млн грн.

Ця програма непогано впоралася з завданням з розширенням фінансування для малого та середнього бізнесу. За програмою підписано понад 21,5 тисячі кредитних договорів, з них 5,7 тисячі — інвестиційні кредити, понад 4,5 тис. — рефінансування під 0% та 3% та понад 11 тис. — поточні потреби під 0% в рамках антикризових заходів під час карантину.

Завдяки програмі державного кредитування було збережено понад 172 тис. робочих місць та створено понад 19 тис. нових робочих місць, що дозволило підприємствам пережити карантинні обмеження внаслідок пандемії.

Ще одна ключова мета плану — перевиховати банки для співпраці з малим і середнім бізнесом. Створити для банків умови для адаптації ризик-менеджменту. Ця мета досягнута, оскільки учасниками програми сьогодні є 33 українських банки (із 73 вітчизняних).

Загалом, завдяки своєчасним діям держави, український малий і середній бізнес та національна економі-

ка легше пережили карантинні обмеження. Таким чином, реальний ВВП у 2020 році скоротився лише на 4% порівняно з прогнозом у 4,8%. Уже в другій половині 2020 року, коли споживчий попит відновився, країна запровадила комплекс заходів для боротьби з кризою, а монетарна політика ЦБ була стимулюючою, тому економіка почала швидко відновлюватися.

З початку дії карантинних обмежень, згідно з щомісячним опитуванням НБУ, індекс ділових очікувань підприємств у березні 2021 року перевищив значення докризового індексу та продовжує зростати. Середньозважена процентна ставка за кредитами, наданими нефінансовим корпораціям, знизилася з 15,7% у березні 2019 року до 8,3% у червні 2021 року. Це дозволило відновити кредитування, у тому числі завдяки програмі "Доступні кредити 5—7—9%", яка стимулювала конкуренцію на ринку.

У зарубіжній практиці підприємства використовують короткострокові фінансові ресурси для залучення частини свого оборотного капіталу. Насамперед, до них належать комерційні та банківські кредити, а також відстрочення платежу (на бюджет та на зарплату працівникам). Комерційний кредит найчастіше використовують малі підприємства та ті, що швидко розвиваються. Короткострокові банківські позики найбільш підходять для фінансування сезонних або циклічних потреб, забезпечуючи підприємствам більшу гнучкість. Недоліком є високий ризик втрати ліквідності, оскільки борг необхідно погасити в короткий термін, і можливість зміни процентних ставок. У країнах з розвинутою економікою вважається небезпечним, коли доля короткострокового кредиту в балансі підприємства перевищує 30%.

Характерним для економічно розвинених країн є широке використання факторингових та форфейтингових послуг. Факторингові компанії зазвичай створюються у формі дочірніх компаній великих банків. Це пояснюється тим, що факторинговий бізнес потребує великих фінансових ресурсів, а факторингові компанії отримують пільгові умови кредитування від "батьківських" банків (власні кошти таких компаній не перевищують 30% загального капіталу). За свої послуги факторингові компанії зазвичай отримують 0,75—3% від вартості операції. Процентна ставка факторингових позик зазвичай на 1—2 пункти вище за облікову ставку.

У світовій практиці факторингові компанії разом із кредитами надають клієнтам широкий спектр таких послуг, як організація розрахунків та укладання господарських договорів, консультування, облік дебіторської заборгованості тощо). Однак при цьому варіанті факторингу, коли замовник майже повністю зайнятий виробничою діяльністю, а факторингова компанія повністю розуміє ситуацію клієнта, існує ризик посилення залежності компанії від факторингової компанії. Операція, яка дуже схожа з факторингом є форфейтинг, який також поширений у зарубіжній практиці. Переваги форфейтингу полягають у зменшенні дебіторської заборгованості продавця, збільшення оборотності капіталу, стабільних відсоткових ставок за кредитами та зручності проведення операцій. Недоліком є відносно висока вартість порівняно з банківськими кредитами.

У сучасних умовах як банківські, так і небанківські установи, особливу увагу приділяють кредитоспроможності та платоспроможності підприємства. Також для того, щоб мати підтримку з боку кредиторів, підприємство повинно відповідати тим критеріям, які пред'являють кредитори.

В іноземній практиці існує велике різноманіття методик аналізу кредитоспроможності позичальника. Наприклад, американські банки для аналізу надійності клієнта, оцінюють його по шести критеріях, позначених словами, що починаються на букву "сі" [7]:

1. Character (характер позичальника). Позичальники оцінюються з точки зору їхньої репутації, відповідальності, бажання погашати борг банку.
2. Capacity (фінансові можливості). Фінансові можливості означають здатність клієнтів повертати кредити та відсотки по ньому. Ця здатність визначається кредитними працівниками на основі динамічного аналізу фінансової звітності підприємства.
3. Capital (капітал, майно). При аналізі капіталу підприємства банк вивчає його обсяг, структуру, динаміку зміни.
4. Collateral (забезпечення). Основними вимогами до забезпечення є його якість, можливість до реалізації та доцільність.
5. Conditions (загальні економічні умови). Основними економічними умовами, що впливають на фінансовий стан банків, клієнтів та їхню здатність повертати кредити, є економічні умови, можливість зміни податкового законодавства та динаміка ринкових цін.
6. Control (контроль). Контроль зводиться до отримання відповідей на такі питання, як відповідність кредитної заявки відповідно до банківських стандартів, вимоги контролюючих органів щодо якості кредиту.

ВИСНОВКИ

Отже, оборотні активи сільськогосподарських підприємств є важливою частиною господарського механізму, що спирається на виробничу діяльність товаровиробників. Для досягнення найвищого економічного ефекту потрібно раціонально використовувати оборотні кошти та створити ефективну організаційну структуру. Це пов'язано зі специфікою економічних відносин в аграрному секторі, особливістю циклу авансованої вартості сільського господарства, загальними закономірностями та законами ринкової економіки.

Здійснюючи свою основну діяльність, підприємство встановлює фінансові відносини з державою щодо сплати податків і зборів. Зміст фінансової діяльності підприємства полягає у забезпеченні виконання системних надходжень і витрачання коштів, платіжно-розрахункової дисципліни, досягнення найкращого співвідношення між власними та позиковими коштами та їхнє ефективне використання. Обов'язковою умовою фінансової стабільності підприємства є дотримання конкретного співвідношення між фінансовими потоками, що забезпечують захист поточних і майбутніх боргів і зобов'язань підприємства.

Література:

1. Закон України "Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
2. Іващенко О.В., Студенікіна Ю.Є. Нормування виробничих запасів на підприємстві. Вісник економічної науки України. 2008. № 1. С. 43—46.
3. Державна програма "Доступні кредити 5—7—9%". URL: <https://5-7-9.gov.ua/>
4. Марченко В.М., Шутюк В.В. Логістика: підручник. К.: Видавничий дім "Артек", 2018. 312 с.
5. Нepochatenko O.O., Melnychuk N.Yu. Фінанси підприємств: підручник. К.: "Центр учбової літератури", 2013. 504 с.
6. Федай В.В., Терещенко С.І. Ефективне використання оборотних активів підприємством. Вісник Сумського національного аграрного університету. Економіка і менеджмент. Вип. 2 (80). 2019. С. 69—73.
7. Фурик В.Г., Зянько В.В., Вальдшмідт І.М. Фінанси підприємств: навч. посібник. Ч. 1. Вінниця: ВНТУ, 2016. 126 с.
8. Халатур С.М., Павлова Г.Є., Масюк Ю.В., Бровко Л.І., Шевченко С.В. Фінансування та кредитування підприємств АПК: навч. посіб. (Практикум). Дніпро: Моноліт, 2012. 212 с.

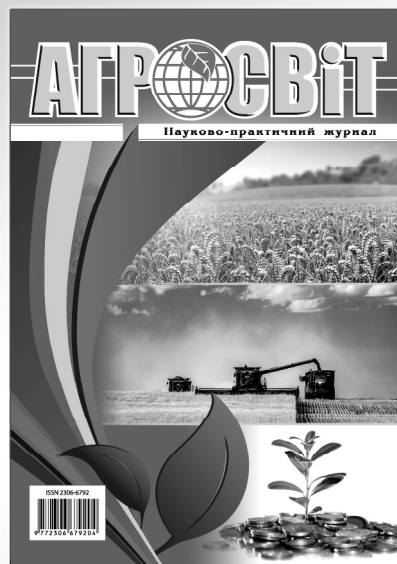
References:

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2013), The Law of Ukraine "On Approval of the National Accounting Regulation (Standard) 1" General Requirements for Financial Reporting", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (Accessed 29 August 2021).
2. Ivashchenko, O.V. and Studenikina, Y.E. (2008), "Standardization of production stocks at the enterprise", *Visnyk ekonomichnoyi nauky Ukrainy*, vol. 1, pp. 43—46.
3. Ministry of Economy of Ukraine (2020), "State program "Affordable loans 5—7—9%", available at: <https://5-7-9.gov.ua/> (Accessed 02 January 2022).
4. Marchenko, V.M. and Shutyuk, V.V. (2018), *Logistics [Lohistyka]*, Vydavnychyy dim "Artek", Kyiv, Ukraine.
5. Nepochatenko, O.O. and Melnychuk, N.Yu. (2013), *Finansy pidpryyemstv [Finance of enterprises]*, Tsentr uchbovoyi literatury, Kyiv, Ukraine.
6. Feday, V.V. and Tereshchenko, S.I. (2019), "Effective use of current assets by the enterprise", *Visnyk Sums'koho natsional'noho ahrarnoho universytetu. Ekonomika i menedzhment*, vol. 2 (80), pp. 69—73.
7. Furik, V.G. Zyanko, V.V. and Waldschmidt, I.M. (2016), *Finansy pidpryyemstv [Finance of enterprises]*, VNTU, Vinnytsya, Ukraine.
8. Khalatur, S.M. Pavlova, G.E. Masyuk, YU.V. Brovko, L.I. and Shevchenko, S.V. (2021), *Finansuvannya ta kredyтування pidpryyemstv APK [Financing and crediting of agro-industrial enterprises]*, Monolith, Dnieper, Ukraine. *Стаття надійшла до редакції 06.01.2022 р.*

АГРОСВІТ

www.agrosvit.info

Передплатний індекс: 23847

Виходить 24 рази на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292